

UPPFÖLJANDE GRANSKNING

AV BORÅS STADS FÖREBYGGANDE
ARBETE MOT OEGENTLIGHETER
OCH KORRUPTION

Stadsrevisionen. Borås

Rapportsammandrag
2019-10-28

20
19

Stadsrevisionen har genomfört en uppföljande granskning av Borås Stads förebyggande arbete mot oegentligheter och korruption. Uppföljningens övergripande syfte är att följa upp granskningsresultaten från 2013 och genomföra en nulägesanalys av hur arbetet inom området i Borås Stad ser ut 2019. Den huvudsakliga revisionsfrågan är om de brister som framkom i granskningen 2013 har åtgärdats och om Kommunstyrelsens förebyggande arbete mot oegentligheter och korruption är ändamålsenligt.

Stadsrevisionens bedömning i förhållande till de brister som konstaterades 2013

Stadsrevisionens bedömning i förhållande till de brister som konstaterades 2013 är som följer:

Att det saknades en kommungemensam dokumenterad strategi för arbetet, där man aktivt tog ställning till hur Borås Stad ska hantera oegentligheter och korruption

Granskningen visar att det inte finns en kommungemensam dokumenterad strategi. Avdelningen CKS under Stadsledningskansliet har inrättats som ska arbeta med dessa frågor på en övergripande nivå. CKS ingår i ett samarbete med andra myndigheter och i SKL:s nätverk för korruptionsbekämpning. Normerande inriktning för Borås Stad går att finna i policyn Vårt förhållningssätt som antogs av Kommunfullmäktige 2015.

Borås Stad saknar fortfarande ett aktiverande styrdokument där de långsiktiga målen för arbetet mot oegentligheter och korruption framgår. Stadsrevisionens bedömning är att bristen delvis har åtgärdats.

Utöver den antagna riktlinjen för upphandling saknar Borås Stad antagna riktlinjer som hanterar korruption, oegentligheter och motverkande av organiserad ekonomisk brottslighet

Granskningen visar att sedan 2013 har Borås Stad antagit flera styrdokument inom området, bland annat: Vårt förhållningssätt, regler för intern kontroll, personalpolitiska riktlinjer, regler för representation och regler för Koncerninköp. Stadsrevisionen noterar att reglerna för representation inte finns tillgängliga bland Stadens andra styrdokument. Stadsrevisionens bedömning är att bristen till stora delar har åtgärdats. Det som återstår är en kommungemensam dokumenterad värdegrund och hur den ska implementeras i Stadens olika verksamheter.

Staden bör utveckla uppsikten över Borås Stads interna kontroll och även omfatta bolagen i reglerna för den interna kontrollen. Staden behöver också utveckla arbetet med riskanalyser som bör omfatta risker för korruption och oegentligheter

Granskningen visar att Borås Stad har infört regler för intern kontroll som även omfattar de kommunala bolagen. Kommunstyrelsen genomför årligen en uppföljning av samtliga nämnders och bolags interna kontroll som en del av sin uppsiktsplikt. Granskningen visar att samtliga nämnders

riskanalyser innehåller olika typer av risker som berör området oegentligheter och korruption. Stadsrevisionens bedömning är att bristerna till stora delar är åtgärdade.

Att begrepp för organisationskultur, etik och värdegrund är viktiga att fastställa, med tydliga budskap om förhållningssätt som förväntas av medarbetare i Borås Stad. Gemensamma utbildningsinsatser med hur man kan hantera risker för oegentligheter och korruption borde övervägas

Granskningen visar att Borås Stad har infört riktlinjer gällande förhållningssätt. Staden saknar fortfarande en gemensam värdegrund. Flera andra styrdokument tangerar värdegrund och förhållningssätt på olika sätt. Det pågår även ett arbete i Staden med att ta fram en gemensam värdegrund för Borås Stad. En gemensam utbildningsinsats inom området har initierats av avdelningen CKS, som under hösten 2019 kommer att besöka nämnder och bolag för information samt införa en e-utbildning gällande oegentligheter och korruption. Stadsrevisionens bedömning är att bristerna delvis är åtgärdade. Arbete pågår med att ta fram en gemensam värdegrund och utbildningsinsatser planeras för genomförande under 2019.

Borås Stad saknar ett dokumenterat system för hantering och rapportering av misstänkta fall av oegentligheter och korruption

Granskningen visar att Kommunstyrelsen har inrättat avdelningen CKS på Stadsledningskansliet för att arbeta med dessa frågor. Inom avdelningen har en visuellblåsarfunktion för anställda och allmänheten inrättats. Stadsrevisionens bedömning är att bristen är åtgärdad.

Stadsrevisionens bedömning med utgångspunkt i granskningens nulägesanalys

Inom ramen för granskningen har Stadsrevisionen genomfört en nulägesanalys av Borås Stads förebyggande arbete mot oegentligheter och korruption. Analysen har genomförts med utgångspunkt i SKL:s processhjul för att motverka oegentligheter och korruption.

I omorganisationen år 2017 flyttades upphandlingsavdelningen till Stadsledningskansliet och fick namnet Koncerninköp. I dokumentet regler för koncerninköp regleras den strategiska rollen. Koncerninköp samverkar med CKS för att motverka oegentliga leverantörer. Borås Stad har därutöver infört kontroller av leverantörer och betalningar via systemen Creditsafe och Inyett. Vidare pågår införelse i Borås av ett system för granskning av inköp gentemot avtal.

Arbetsgivaren är enligt lagen om offentlig anställning (LOA 7 a S) skyldig att informera allmänt om vad som menas med förtroendeskadlig bisyssla. Vidare är arbetstagare skyldig att på arbetsgivarens begäran lämna de uppgifter som behövs för att arbetsgivaren skall kunna bedöma arbetstagarens bisysslor. På Borås Stads intranät finns vägledning för hur bisysslor ska rapporteras och visst stöd för utredning och bedömning.

Granskningen visar att Borås Stad saknar rutiner för att löpande säkerställa sitt informationsansvar enl. LOA. Information om förtroendskadliga bisysslor finns inte med i Borås Stads checklistor för introduktion, medarbetar/utvecklingssamtal eller i det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). Borås Stad saknar en samlad beskrivning eller riktlinje för hur kommunen ska/bör genomföra kontroller eller uppföljning inom området. Det finns ingen samlad bild av hur de olika förvaltningarna bedriver arbete i dessa frågor. I Kommunstyrelsens delegationsordning finns inte angivet vem som har delegation för att efterfråga ytterligare information om en bisyssla eller förbjuda en bisyssla.

Förutom ovanstående rekommenderar Stadsrevisionen med utgångspunkt i nulägesanalysen följande:

- Avdelningen CKS vid Stadsledningskansliet har upprättat en verksamhetsbeskrivning 2016 med b.l.a inriktning och mål för verksamheten. Verksamhetsbeskrivningen har inte fastställts och uppställda mål har inte följts upp av Kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bör fastställa mål och inriktning för verksamheten och säkerställa att uppföljning gentemot målen genomförs
- Nämnder som har verksamheter som omfattar myndighetsutövning inom områdena avgifts-, tillsyns- och bidragsverksamheter eller verksamheter där betyg utfärdas bör löpande beakta risker för mutor, otillbörlig påverkan och vänskapskorruption när nämnderna genomför sin riskanalys
- Gällande automatiska kontroller i system uppfylls dualitetsprincipen i Stadens ekonomi- och lönesystem. Huruvida dualitetsprincipen är uppfylld i övriga verksamhetssystem i Borås Stad bör kartläggas
- Borås Stad berör området oegentligheter och korruption i flera chefs- och medarbetarutbildningar. Därutöver kommer avdelningen CKS att genomföra en informationsinsats i Borås Stads nämnder och styrelser under 2019. Det skulle enligt Stadsrevisionens bedömning behövas en långsiktig plan för hur successiva utbildningsinsatser i nämnder och bolag ska genomföras för att motverka oegentligheter och korruption
- Kommunstyrelsen behöver säkerställa att Borås Stad sköter sitt informationsansvar om förtroendskadliga bisysslor. Kommunstyrelsen bör föra in information om förtroendskadliga bisysslor i Borås Stads checklistor för introduktion av nya medarbetare och medarbetar-/utvecklingssamtal. Vidare bör information om förtroendskadliga bisysslor finnas med som en del av Stadens systematiska arbetsmiljöarbete för att säkerställa att information delges samtliga av Borås Stads medarbetare vid arbetsplatsträffar årligen
- Kommunstyrelsen behöver utifrån sin övergripande roll inventera hur kommunens olika förvaltningar bedriver arbete med kontroll och uppföljning i förhållande till förtroendskadliga bisysslor. Stadsrevisionen rekommenderar att Kommunstyrelsen med utgångspunkt i inventeringen sammanställer centrala riktlinjer gällande kontroll och uppföljning av förtroendskadliga bisysslor. Vidare bör Kommunstyrelsen säkerställa att beslutsdelegationen inom området tydliggörs

Sammanfattande bedömning

Borås Stad har under de senaste åren genomfört en mängd åtgärder inom området för att förebygga och motverka oegentligheter och korruption. Stadsrevisionen kan konstatera att vissa delar av Borås Stads arbete fortfarande är under uppbyggnad. Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att de brister som konstaterades i rapporten 2013 till stor del är åtgärdade och att Borås Stads arbete med att förebygga oegentligheter och korruption delvis är ändamålsenligt.

Granskningens nulägesanalys visar att Borås Stad fortfarande saknar en kommungemensam värdegrund vilket är en grundläggande komponent i det förebyggande arbetet mot oegentligheter och korruption. Borås Stad saknar även en kommungemensam strategi inom området. Kommunstyrelsen har inte heller fastställt mål och inriktning för avdelningen Centrum för kunskap och säkerhets (CKS) förebyggande arbete mot oegentligheter och korruption. Borås Stad saknar dessutom centrala riktlinjer för hur kommunen ska sköta sitt informationsansvar och bedriva kontroll och uppföljning när det gäller förtroendskadliga bisysslor.

Det är enligt Stadsrevisionens bedömning väsentligt att Kommunstyrelsen slutför arbetet med att ta fram en kommungemensam värdegrund och formulerar en övergripande strategi inom området. Kommunstyrelsen behöver även fastställa mål och inriktning för CKS och genomföra uppföljning gentemot målen. Kommunstyrelsen behöver vidare säkerställa att arbetet mot förtroendskadliga bisysslor sker i enlighet med lagen om offentlig anställning och att en ändamålsenlig systematik inom området avseende information, kontroll och uppföljning upprättas på övergripande nivå.

Stadsrevisionen vill betona att det fortsatt är av stor vikt att vidareutveckla och levandegöra arbetet med intern kontroll och kontinuerligt utbilda verksamheterna för att även fortsatt utveckla arbetet med att förebygga och minska risken för oegentligheter och korruption.

BORÅS
STAD

Stadsrevisionen

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 54 **e-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se